

КУРСОВА РАБОТА

на тема:

ТНК В БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА

Изготвил:

Проверил:

Фак.№.....

Варна, 2015

УВОД

Транснационалните корпорации (ТНК) са важни участници в световната икономика, тъй като те притежават огромен капитал, продуктивен и технологичен потенциал и отчитат сериозен дял в международните икономически отношения. Те са основно отговорни за притока на преки чуждестранни инвестиции и всички техни производни. Благодарение на тяхната власт, ТНК са в състояние да влияят на политическите решения. Когато се търси местоназначение за нови инвестиции, се избират места, които предлагат най-благоприятни условия. Финансовата криза от 2007 г. допринесе значително за намаляването на международния капиталов поток, извършван главно от страна на ТНК. Тази ситуация принуждава множество национални икономики да предприемат действия, които от една страна осигуряват привлекателна позиция за международни инвестиции и от друга страна, защитават вътрешния пазари от спекулативни капиталови потоци.

Целта на настоящата курсова работа е да анализира състоянието и причините за отлива на инвестиции от ТНК в България. Нарастналата непредвидимост на политическата обстановка в страната е принудила и продължава да принуждава много транснационални компании да продадат или да реструктурират своята дейност.

1. СЪВРЕМЕННИ ТЕНДЕНЦИИ В ЛОКАЛИЗАЦИЯТА НА ТНК

Глобалните тенденции в международното производство са добре отразени в нивата на интернационализация на най-големите транснационални корпорации. Данни за 100-те най-големи ТНК, идващи предимно от развитите икономики, показват, че през 2012г. интернационализацията на дейността им се забавя. Международните продажби на топ 100 транснационални корпорации са намалели в световен мащаб с 2,1% през 2012 г., като същевременно техните продажби на вътрешните пазари - най-изразени при развитите пазари - остават на сравнително стабилно ниво. Подобно отношение се забелязва в сферите на техните активи и заетостта. Докато заетостта и чуждестранните активи са останали почти без промяна в сравнение с 2011г., техните вътрешни активи и заетост се увеличи с 5% и 6,8% съответно¹. Тези данни показват, че корпорациите от високо развитите икономики се фокусират все повече върху местното производство.

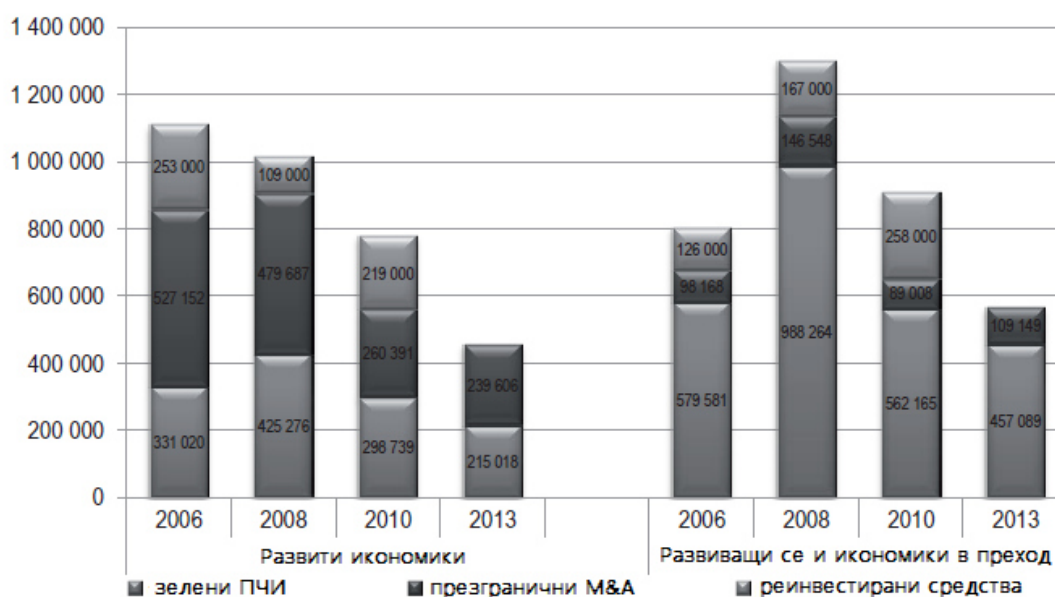
¹ UNCTAD, *World Investment Report 2013*, с. 24-25.

Освен това, трябва да се подчертае, че повечето сливания и придобивания, направени от 100-те най-големи транснационални корпорации са реализирани в развитите икономики².

Данните за корпорациите, чиито произход е от развиващите се страни са напълно различни. 100-те най-големи корпорации от развиващите се и страни в преход са укрепвали позициите си в световната икономика. Тяхното участие в световното производство се увеличава: между 2001 г. и 2011 г., техният дял в чуждестранните активи е нараснал от 0,8% до 1,6%, международните продажби са се увеличили от 0.9% до 5.9% и тяхната заетостта е нараснала от 1% до 8% през същия период.

Повечето от сливанията и придобиванията, проведени през 2011 г. от корпорации от развиващите се страни също са се реализирали в страните в преход. Тази група страни е и получател на най-големия брой зелени проекти, изпълнени от най-големите ТНК, както и от ТНК от развиващи се страни³.

Фиг. 1 Дял на компонентите на потока на ПЧИ в глобалната икономика (млн.\$)

Източници: UNCTAD, *World Investment Report 2013. Global Value Chains: Investment and Trade for Development*, United Nations, New York, Geneva 2013, p. 34; UNCTAD, *World Investment Report 2014. Investing in the SDGs: An Action Plan*, United Nations, New York, Geneva 2014, с. 213-221.

² През 2012г. транснационалните корпорации са провели повече от 300 сливания и придобивания в развитите страни в сравнение с 100 по-малко такива сделки в страните в преход или развиващите се икономики.

³ UNCTAD, *World Investment Report 2013*, с. 23-24.